

Tato diplomová práce si klade za cíl podat přehled současném pojetí a právní úpravě některých otázek pozemkového vlastnictví. Oblast pozemkového vlastnictví, jako jedné z částí pozemkového práva, je oblastí velmi rozsáhlou, a značné množství předpisů, které se na ni – byť třeba jen z části – vztahuje, jí činí obtížně přehlednou. Z tohoto důvodu je první část této diplomové práce věnována základním pojmům, které se v této oblasti často vyskytují. Ovšem i přes definice obsažené v zákonech (např. v katastrálním zákoně, v občanském zákoníku), se v praxi mohou vyskytnout případy, kdy ani ze zákonné definice nevyplývá jednoznačné řešení dané situace. V těchto případech může pomoci soudní judikatura. Doplnovat výklad citacemi zajímavých názorů obsažených v soudních rozhodnutích je také jedním z cílů této diplomové práce.

V souladu s diplomovým úkolem se diplomová práce zaměří dále na způsoby vzniku a zániku vlastnického práva k pozemkům. Také tato oblast si zaslouží náležitou pozornost, neboť právní úkony a právní skutečnosti, které mají na následek vznik nebo zánik vlastnického práva k pozemkům byly, jsou a budou stále aktuální. Může tomu být proto, že vlastnické právo je považováno za základní lidské právo a jako takovému mu je poskytována náležitá právní ochrana, anebo proto, že společenský význam půdy (resp. pozemků) s přibývajícím časem a vývojem lidské civilizace stále roste, či z jiných důvodů. V této části diplomové práce je taky pojednáno o současné právní úpravě vyvlastnění. Ačkoliv se zařazení tohoto institutu nachází v části věnované vzniku a zániku vlastnického práva (neboť na obě právní skutečnosti vliv nepochybně má), má tento institut vliv také na možná omezení vlastnického práva. Zákon o vyvlastnění je relativně novým právním předpisem, upravujícím velmi citlivou problematiku, která může významným způsobem zasáhnout do vlastnických poměrů, popř. i jiných práv dotčených subjektů. Z tohoto důvodu bude do budoucna jistě zajímavé sledovat, jak se v tomto směru bude vyvíjet soudní judikatura.

Poslední dvě části této diplomové práce se zaměří na právní úpravu omezení vlastnického práva k pozemkům. Jak již bylo řečeno v úvodu, je právní úprava pozemkového vlastnictví značně široká, což je možné vztáhnout také na právní úpravu povinností a omezení pozemkových vlastníků. Z důvodu větší přehlednosti tedy obsahuje třetí část přehled způsobů vzniku různých omezení vlastnického práva k pozemkům a část čtvrtá se zaměřuje na omezení vlastníků pozemků z pohledu dvou důležitých zákonů, a to lesního zákona a zákona o ochraně přírody a krajiny.

Vzhledem ke všemu výše řečenému je zřejmé, že si tato diplomová práce neklade za cíl podat komplexní přehled o oblasti pozemkového vlastnictví. Snahou je především jasně a srozumitelně podat výklad o vybraných tématech a s pomocí odborné literatury a judikatury najít odpověď na otázky, které se během práce vyskytnou.